

Αρείου Πάγου: 885/1999

Πηγή: Ποινικά Χρονικά Ν/00 σελ. 418

Έννοια «κοινώς αναγνωρισμένων κανόνων» επί παραβίασεως κανόνων οικοδομής. Ενεργητικό υποκείμενο του εγκλήματος του άρ. 286 ΠΚ είναι μεταξύ άλλων και ο διευθύνων το οικοδομικό έργο, όπως ο επιβλέπων μηχανικός ή αρχιτέκτων, ο συντάξας του στατικούς υπολογισμούς καθώς και ο διευθύνων την εκτέλεση του έργου, που δίδει οδηγίες και εντολές υποχρεωτικές για τα πρόσωπα που τις εκτελούν. Πότε υπάρχει έλλειψη αιτιολογίας στην καταδικαστική απόφαση. Πότε υπάρχει εσφαλμένη ερμηνεία και πότε εσφαλμένη εφαρμογή ουσιαστικής ποινικής διατάξεως. Πότε υπάρχει έλλειψη νομίμου βάσεως. Ορθή και αιτιολογημένη καταδίκη για παραβίαση των κανόνων οικοδομικής του κατηγορουμένου, ο οποίος ως επιβλέπων μηχανικός της εκσκαφής υπογείων θεμελίων προς ανέγερση οικοδομής δεν παρακολούθησε την πορεία του έργου, ούτε υπέδειξε, στον εργολάβο το βάθος της εκσκαφής και την λήψη μέτρων αντιστήριξης του τοίχου της γειτονικής παλαιάς οικοδομής, έτσι ώστε να προκληθούν ρηγματώσεις εκ της εκσκαφής στα θεμέλια του τοίχου και να υποστεί ζημιές η εφαιπτόμενη πλευρά της οικοδομής, με αποτέλεσμα να προκληθεί κίνδυνος για τη ζωή ή την υγεία των συνοικούντων σ' αυτήν. Αβάσιμος ο αρνητικός της ευθύνης ισχυρισμός του αναιρεσείοντος ότι απουσίαζε από το έργο την ένδικη ημέρα, ότι δεν είχε ειδοποιηθεί και ότι αγνοούσε την εκτέλεση αυτού, διότι η ευθύνη του υπάρχει και στην περίπτωση που ο επιβλέπων μηχανικός χρησιμοποιεί ενδιάμεσα πρόσωπα, όπως είναι ο εργολάβος στον οποίο παρέλειψε να δώσει τις απαραίτητες οδηγίες εκτελέσεως του ως άνω έργου.

Προεδρεύων: ο Αντιπρόεδρος Ε. Κρουσταλάκης

Εισηγητής: ο Αρεοπαγίτης Η. Βλάσσης

Εισαγγελεύς: Γ. Κλειδαράς

Δικηγόροι: Κ. Αλεξάκος, Π. Γαλανόπουλος

1. Κατά το άρ. 286 παρ. 1 ΠΚ... [παρατίθεται το κείμενο]. Από τη διάταξη αυτή, προκύπτει, ότι πρόκειται για έγκλημα συγκεκριμένης διακινδύνευσης και ανήκει στα εγκλήματα για την αντικειμενική υπόσταση των οποίων ως τετελεσμένων απαιτείται κατά νόμο ως στοιχείο η επέλευση ορισμένου αποτελέσματος, ήτοι στην προξένηση κινδύνου για τη ζωή ή την υγεία ανθρώπου. Στην έννοια της ενέργειας περιλαμβάνεται και η παράλειψη οφειλόμενης ενέργειας, διότι εκείνος που παραλείπει να ενεργήσει κάτι σύμφωνα με τους κανόνες, ενεργεί παρά του κανόνες του κοινώς αναγνωρισμένου, ήτοι τους τεχνικούς κανόνες που εφαρμόζονται και ακολουθούνται στη συγκεκριμένη περίπτωση από εκείνους που ασχολούνται με έργα οικοδομικά ή κατεδάφισης και τους τηρούν με την πεποίθηση ότι είναι σωστοί. Μεταξύ των υποκειμένων του εγκλήματος του άρ. 286 ΠΚ είναι και ο διευθύνων το οικοδομικό έργο, όπως ο επιβλέπων μηχανικός ή αρχιτέκτων, ο συντάξας τους στατικούς υπολογισμούς καθώς και εκείνος που διευθύνει την εκτέλεση του έργου και δίδει οδηγίες και διαταγές υποχρεωτικές για εκείνους που εκτελούν αυτές.

Εξάλλου, κατά τις διατάξεις των άρ. 93 παρ. 3 του Συντάγματος και 139 ΚΠΔ κάθε δικαστική απόφαση πρέπει να περιέχει ειδική και εμπεριστατωμένη αιτιολογία, η έλλειψη της οποίας ιδρύει τον κατά το άρ. 510 παρ. 1 στοιχ. Δ' λόγο αναίρεσης. Προκειμένου για καταδικαστική απόφαση η έλλειψη αυτή υπάρχει, όταν ... [βλ. ΑΠ 444/1999, ΠοινΧρ Ν/55]. Εσφαλμένη δε ερμηνεία ουσιαστικής ποινικής διάταξης υπάρχει, όταν ... [βλ. 394/1999, ΠοινΧρ Ν/33], ενώ εσφαλμένη εφαρμογή υφίσταται όταν ... [βλ. 394/1999, ΠοινΧρ Ν/33]. Περίπτωση δε εσφαλμένης εφαρμογής ουσιαστικής ποινικής διάταξης, που αποτελεί λόγο αναίρεσης κατά το άρθρο 510 παρ. 1 στοιχ. Ε' ΚΠΔ, υπάρχει και όταν... [βλ. 394/1999, ΠοινΧρ Ν/33].

2. Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από το αιτιολογικό, σε συνδυασμό με το διατακτικό της προσβαλλόμενης απόφασής του, το Τριμελές Εφετείο Ναυπλίου, που δίκασε σε δεύτερο βαθμό, δέχτηκε, μετά από ανέλεγκτη εκτίμηση των αναφερομένων στο σκεπτικό αποδεικτικών μέσων, τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Στις 31.7.92 στη Σκάλα Λακωνίας ο κατηγορούμενος-αναιρεσείων πολιτικός μηχανικός, είχε αναλάβει την επίβλεψη

του έργου που εκτελούσε ο εργολάβος Ι.Κ., ήτοι την εκσκαφή των υπογείων χώρων και θεμελίων σε οικοπέδο κείμενο παραπλεύρως της εθνικής οδού Μ.-Σ. με σκοπό την ανέγερση ανώγειας οικοδομής των αδελφών Ν. και Χ.Χ. πλησίον της ανατολικά κείμενης παλαιάς οικοδομής του Α.Χ. και Η.Π. Η ανασκαφή έγινε κατά παράβαση των ενδεδειγμένων τεχνικών μέσων αντιστήριξης του τοίχου του γειτονικού ακινήτου σε τέτοιο βάθος πλησίον των θεμελίων της γειτονικής αυτής οικοδομής, ώστε τούτο υπερέβαινε το βάθος των θεμελίων αυτής στερώντας την από το απαιτούμενο έρεισμα με απότοκο συνέπεια να προκληθούν διαμπερείς ρηγματώσεις του στα θεμέλια αυτά τοίχου, καθίζηση και απόκλιση από την κατακόρυφο σε τμήμα της βόρειας και νότιας πλευράς, με αποτέλεσμα να προκληθεί κίνδυνος για τη ζωή ή την υγεία των συνοικούντων στην παραπάνω οικία ως άνω ιδιοκτητών αυτής και των μελών των οικογενειών των ως και των διαφόρων προσώπων που βρίσκονται στα ισόγεια καταστήματα αυτής. Αυτά έγιναν, γιατί ο διευθύνων το έργο μηχανικός, δεν παρακολούθησε την πορεία του έργου ως όφειλε και μπορούσε να πράξει, ούτε υπέδειξε στον εργολάβο το βάθος της εκσκαφής και τη λήψη μέτρων στήριξης του τοίχου της γειτονικής οικοδομής, αφού στο μεταξύ γνώριζε ότι η οικοδομή ήταν παλαιά και επομένως πιο εύκολη η κατάρρευσή της γεγονός που περισσότερο επέβαλλε την ανάγκη έργου στήριξής της. Όμως την ημέρα που έγινε η εκσκαφή απουσίαζε. Ακολούθως το Εφετείο κήρυξε ένοχο τον αναιρεσείοντα επιβλέποντα μηχανικό του εν λόγω έργου (εκσκαφής υπογείων θεμελίων προς ανέγερση οικοδομής) του εγκλήματος του άρθ. 286 ΠΚ και τον καταδίκασε σε φυλάκιση έξι (6) μηνών με τριετή αναστολή.

Με αυτά που δέχτηκε το Τριμελές Εφετείο Ναυπλίου ορθά ερμήνευσε και εφάρμοσε την ως άνω ουσιαστική ποινική διάταξη, την οποία ούτε ευθέως ή εκ πλαγίου παρεβίασε και διέβαλε στην προσβαλλόμενη απόφασή του την ειδική και εμπειριστατωμένη αιτιολογία που απαιτείται από τις προαναφερθείσες διατάξεις του Συντάγματος και του ΚΠΔ, αφού εκθέτει με σαφήνεια, πληρότητα και χωρίς αντιφάσεις τα πραγματικά περιστατικά που αποδείχθηκαν από την ακροαματική διαδικασία, τα οποία συγκροτούν την αντικειμενική και υποκειμενική υπόσταση του παραπάνω εγκλήματος, για το οποίο κήρυξε ένοχο τον αναιρεσείοντα, τις αποδείξεις από τις οποίες συνήγαγε τα περιστατικά αυτά με αναφορά γενικώς στο είδος τους, καθώς και τους συλλογισμούς με τους οποίους υπήγαγε τα περιστατικά αυτά στην ουσιαστική ποινική διάταξη που εφάρμοσε. Ειδικότερα, η αιτίαση του αναιρεσείοντος ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν αξιολόγησε ορθά τον ισχυρισμό του ότι απουσίαζε από το έργο την ένδικη ημέρα, ότι δεν είχε ειδοποιηθεί και ότι αγνοούσε την εκτέλεση του έργου, είναι απορριπτέα ως αβάσιμη διότι, με τον ισχυρισμό του αυτό, αρνείται την ευθύνη του, η οποία όμως υπάρχει και στην περίπτωση που ο επιβλέπων μηχανικός χρησιμοποιεί ενδιάμεσα πρόσωπα, όπως είναι ο εργολάβος στον οποίο παρέλειψε να δώσει τις απαραίτητες οδηγίες και διαταγές εκτέλεσης του ως άνω έργου. Επομένως οι αντίθετοι σχετικοί από το άρθ. 510 παρ. 1 στοιχ. Δ' και Ε' ΚΠΔ λόγοι αναίρεσης για εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή του άρθ. 286 ΠΚ και για έλλειψη αιτιολογίας, πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι και η αναίρεση στο σύνολό της και να καταδικασθεί ο αναιρεσείων στα δικαστικά έξοδα, καθώς και στη δαπάνη της πολιτικής αγωγής. (άρ. 583 ΚΠΔ).